

- highlight features of the modeling environment the entity-relationship model into a relational database of a pharmaceutical enterprises;
- to reveal the essence of the main features for the physical model decision-making support systems of the pharmaceutical enterprise.

The physical design of a relational database the pharmaceutical enterprises will be carried out through the use of the software package Microsoft Access.

Microsoft Access currently, is a popular and efficient relational database management system. The paper discusses its application.

So, attribute «The condition of sales» can take only two values «prescription» and «without a prescription»; the attributes value «Date the wholesale supply of pharmaceutical products» must be less than the sum of the attributes values «Date of manufacture of the pharmaceutical products» and «The shelf life of the pharmaceutical product».

The design of the entity «The retail supply of pharmaceutical products» involves consideration of similar characteristics of attributes «Date the retail supply of pharmaceutical products» and «The shelf life of the pharmaceutical product».

The light of these characteristics will simplify the processing of big data in the pharmaceutical enterprises.

So, the software package Microsoft Access ensure the implementation of the entity-relationship model decision-making support systems of the pharmaceutical enterprise with the corporate information management system.

Further research aimed at implementing the physical database model of a pharmaceutical enterprise.

Key words: *pharmaceutical enterprise, logical model, physical model, relational database, system decision support.*

УДК 658.114-018.5

Л.А. Кислова

ПРОБЛЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

У статті було розглянуто та обґрунтовано основні напрямки планування підвищення рівня забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства на прикладі ПРАТ «МК «Азовсталь». Акцентовано увагу на впровадженні комплексної системи забезпечення фінансової безпеки підприємств, що дозволяє прогнозувати загрози фінансової безпеки, оперативно регулювати обсяги і структуру витрат на забезпечення фінансової безпеки та дозволяє якісно впливати на загальний фінансовий стан конкретного суб'єкта господарської діяльності, що, в остаточному підсумку, позитивним чином відбивається на оздоровленні економіки в цілому.

Ключові слова: *стратегія, фінансова безпека, система безпеки, управління.*

Постановка проблеми. Сучасні політичні та економічні процеси в Україні суттєво ускладнюють умови господарювання, а процеси глобалізації сприяють зростанню конкуренції між суб'єктами господарювання, це призводить до погіршення їх фінансового стану або навіть до банкрутства. Тому, постає проблема забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємств України шляхом запровадження відповідного механізму управління з метою вирішення проблем стратегічного планування, що вимагає створення на підприємстві власної системи безпеки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічними, методичними та прикладними дослідженнями різних аспектів стратегічного планування та управління фінансовою безпекою суб'єктів господарювання займалися такі вчені як Верхоглядова Н. І., Демченко І. В., Кракос Ю. Б., Сусіденко В.Т., Шило В. П. та інші.

Постановка завдання. Мета даної статті – виявити проблеми стратегічного планування та оцінити їх вплив на фінансово-економічну безпеку підприємств України.

Виклад основного матеріалу. Об'єктивність ринкової економіки змушує суб'єкти господарювання шукати нові методи, принципи та важелі, що забезпечують ефективність функціонування, а відтак і безпеку підприємства. Умовами забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» повинні виступати: безперервний розвиток та вдосконалення фінансової системи підприємства; наявність на підприємстві системи, яка спроможна задовольняти реалізацію фінансових інтересів, цілей і завдань; збалансованість і комплексність фінансових інструментів, важелів та методів, які використовуються на підприємстві.

Забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» можна розглядати як систему, оскільки вона відповідає основним положенням загальної теорії систем, серед яких:

- організація розглядається як цілісність з особливими властивостями, яка в той же час складається із елементів і підсистем, залишаючись відносно відокремленими вони вступають в стосунки між собою;

- можливе визначення «межі організації» та її середовища (зовнішнього оточення), а у складі останнього - виділення його частин;

- можливість вивчення динаміки організацій, що дозволяє здійснити дослідження процесів зростання, загального «життєвого циклу» організації тощо;

- система може розглядатися як підсистема або елемент іншої більш загальної системи - суперсистеми.

Основне призначення системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» полягає у створенні й реалізації умов, що забезпечують фінансову безпеку підприємства [6]. Ці умови визначаються виходячи з критеріїв фінансової безпеки та її рівня. Зважаючи на це вважаємо, що система забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» повинна починатись з формування загальної концепції її забезпечення. Концепція забезпечення фінансової безпеки представляє собою комплексну систему поглядів на ключові інтереси підприємства у фінансовій сфері, принципи і засоби їх реалізації та захисту від внутрішніх та зовнішніх загроз [3]. Головною метою системи є ідентифікація та нейтралізація фінансових загроз та небезпек і забезпечення фінансової безпеки в поточному і стратегічному періодах.

В концепцію створення системи фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» обов'язково входять фактори, що впливають на забезпечення та функціонування такої системи. З практичної точки зору, структура системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» є трьохкомпонентною: 1. Підсистема забезпечення, яка складається з підсистем нормативно-правового, методичного, ресурсного та наукового забезпечення фінансової безпеки підприємства. 2. Функціональна підсистема, яка базується на здійсненні управлінського процесу з використанням загальних функцій управління. 3. Цільова підсистема, яка базується на визначенні цілей та результатів діяльності підприємства [7, с.41].

Виходячи із вищевикладеного, для забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» потрібно мати ефективну систему забезпечення, яка складається із підсистем: інформаційної, наукової, правової, нормативної, які забезпечують взаємозв'язок із зовнішнім середовищем підприємства, а також характеризують внутрішнє середовище підприємства та сприяють ефективності його функціонування.

Інформаційне забезпечення системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» представляє безперервний і цілеспрямований відбір різноманітної інформації, яка необхідна для аналізу, прогнозування ситуації на вітчизняному та світовому ринках за всіма складовими фінансової безпеки підприємства.

Наукове забезпечення системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» включає наукові підходи, розробки, дослідження, поширення зв'язків між науковцями і виробниками, розроблення науково-практичних заходів щодо покращання діяльності підприємства для досягнення відповідного рівня фінансової безпеки підприємства.

Правове забезпечення системи забезпечення включає: вивчення та використання законів та підзаконних актів, які регулюють діяльність підприємств галузі (і зокрема питання фінансового регулювання).

Нормативне забезпечення системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» включає: нормативи, міжнародні стандарти, галузеві стандарти, стандарти підприємства, технічні умови, інструкції, колективний договір, положення, угоди та інші документи. Нормативне забезпечення повинно враховувати зміни й вимоги, які ставляться до підприємства у сучасних умовах. Розвиток цієї підсистеми суттєво впливає на якість виробництва продукції та організації праці, а значить здійснює опосередкований, але значний вплив на рівень фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь».

Ресурсне забезпечення системи забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» включає: високий науковий рівень розробок ресурсозберігаючих технологій; знаходження нових джерел і форм ресурсного забезпечення; вибір прогресивних логістичних технологій матеріальних потоків; вибір сучасних інформаційних технологій нормування, планування, обліку і контролю витрачання ресурсів (в першу чергу фінансових); аналіз ефективності використання ресурсів.

Функціональна підсистема включає в себе підсистеми формування, управління та підтримки фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» з виділенням структури, функцій, методів управління, засобів формування, управління та підтримки з врахуванням елементів структури фінансової безпеки підприємства.

Організаційна структура забезпечення фінансової безпеки залежить від виробничої структури підприємства, яка, обумовлюється спеціалізацією та масштабами виробництва, рівнем техніки і технології, що застосовується, формами організації праці, а також ступенем розвитку комерційних відносин. На неї також впливають цілі розвитку підприємства, внутрішнє і зовнішнє середовище функціонування. Метою функціонування організаційної структури є: своєчасне виявлення і надання інформації про реальні та потенційні зовнішні фінансові загрози функціонування; розробка пропозицій з усунення негативних наслідків або їх попередження; проведення заходів та відповідальність за їх реалізацію. Формування системи фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» повинен передбачати взаємозв'язок чітко визначених цілей і завдань кожного структурного елемента системи, обираючи оптимальні шляхи реалізації рішень.

Основні принципи функціонування організаційної структури підсистеми функціонування в рамках концепції безпечної діяльності ПРАТ «МК «Азовсталь» полягають у наступному: 1) задоволення, як загальних потреб підприємства, так і його працівників; 2) гнучкість структури економічного потенціалу, що забезпечує стабільне функціонування, як в поточному періоді, так і у майбутньому; 3) постійне очікування загроз; 4) здатність швидко реагувати на загрози та ефективно використовувати існуючі можливості; 5) ефективна інформаційна забезпеченість процесів управління фінансовою безпекою підприємства. При цьому доцільним є застосування центрів відповідальності, виходячи із їх сутності: це сфера (сегмент) діяльності, у межах якої встановлено

персональну відповідальність менеджера за показники, які він повинен контролювати.

Основними вимогами до виділення типу центрів відповідальності ПРАТ «МК «Азовсталь», мають бути: зв'язок із організаційною структурою підприємства; встановлення (виділення) показників оцінки діяльності центрів відповідальності; розподіл сфери повноважень і відповідальності керівників за досягнення показників діяльності кожного центру відповідальності; забезпечення системи контролю за виконанням показників діяльності центрів відповідальності.

Виходячи із сутності та виокремлення елементів фінансової безпеки підприємств, вважаємо за доцільне виділити три основні типи центрів відповідальності у складі ПРАТ «МК «Азовсталь»: центр прибутку, центр витрат, центр розрахунків. При цьому центр витрат це структурний підрозділ чи група підрозділів підприємства, керівники яких відповідають лише за витрати. Центр прибутку - структурний підрозділ чи група підрозділів підприємства, які відповідають за фінансові результати діяльності підприємства. Центр розрахунків - це структурний підрозділ чи група підрозділів підприємства, які несуть відповідальність за своєчасність та повноту розрахунків із контрагентами.

Підсистема управління повинна забезпечувати збалансовані рішення у захисті фінансових інтересів та управлінні діяльністю, враховувати альтернативні шляхи забезпечення безпеки, при чому вибір конкретного заходу має відповідати фінансовій стратегії і тактиці підприємства. У процесі реалізації своєї головної мети управління фінансовою безпекою ПРАТ «МК «Азовсталь» спрямовано на вирішення таких завдань: встановлення пріоритетних інтересів, що потребують захисту у процесі розвитку підприємства; діагностика зовнішніх і внутрішніх загроз фінансовій безпеці; забезпечення нейтралізації загроз або мінімізація збитків від існуючих небезпек.

Управління у системі забезпечення фінансової безпеки, як складової функціональної підсистеми, забезпечує виконання двох груп функцій [5]. До першої групи належать: 1. Розробка фінансової стратегії діяльності підприємства. 2. Формування ефективних інформаційних систем, які забезпечують відстеження внутрішньої і зовнішньої фінансової інформації та забезпечують вибір і обґрунтування варіантів управлінських рішень. 3. Проведення комплексного аналізу аспектів фінансової безпеки підприємства. 4. Проведення фінансового планування діяльності підприємства. 5. Розробка системи стимулювання реалізації прийнятих управлінських рішень. 6. Здійснення ефективного контролю за реалізацією прийнятих управлінських рішень. Друга група функцій передбачає: 1. Управління активами (оборотними, необоротними, оптимізація їх складу). 2. Управління капіталом (власним, залученим, оптимізація його структури). 3. Управління інвестиціями (реальними та фінансовими). 4. Управління грошовими потоками (грошові потоки від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності). 5. Управління фінансовими ризиками (управління складом фінансових ризиків, управління профілактикою фінансових ризиків, управління страхуванням фінансових ризиків). 6. Антикризове фінансове управління (управління відновленням фінансової стійкості, управління забезпеченням фінансової рівноваги, управління санацією підприємства).

Сучасна економічна наука пропонує досить різноманітний набір інструментів планування, які можуть відрізнятися за спрямуванням, силою впливу, тощо. Їх групування дасть можливість відобразити функціональне призначення та допоможе спростити надання рекомендацій щодо вибору конкретного набору інструментів для подолання певних видів загроз. До них, зокрема, належать: фінансово-економічні - спрямовані на покращання фінансових показників діяльності підприємства; ресурсно-технологічні - спрямовані на підвищення ефективності використання ресурсів підприємства; стратегічні - спрямовані на кардинальні та довготермінові зміни у сфері

менеджменту підприємства.

Підсистема підтримки фінансової безпеки передбачає усунення існуючих небезпек, запобігання потенційним загрозам, компенсації збитку та відновлення безпеки (збільшення прибутків, зниження витрат, продажу активів, комплексна стратегія відновлення).

Головна мета забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» полягає в тому, щоб гарантувати його стабільне та максимально ефективне функціонування в поточному періоді і на перспективу. Таким чином, важливими елементами забезпечення фінансової безпеки підприємства є цільова підсистема. Загалом цілі забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» пропонується структурувати на: ринкові цілі - забезпечення розширення ринків збуту, збільшення реалізації обсягів продукції; критерії: частка ризику, обсяг реалізації, зміна пропорцій, пріоритетів у товарній політиці; виробничі цілі - забезпечення технологічної незалежності та досягнення високої конкурентоспроможності технічного потенціалу суб'єкта господарювання; критерії: обсяг виробництва, показники якості; фінансові цілі - забезпечення високої фінансової ефективності роботи, фінансової стійкості та незалежності підприємства; критерії: прибуток, рентабельність, фінансова стійкість, приріст власності тощо; соціальні цілі - досягнення високого рівня кваліфікації персоналу та його інтелектуального потенціалу; ефективна організація безпеки персоналу підприємства, його капіталу та майна, а також комерційних інтересів; критерії: рівень життя працівників, заробітна плата, соціальний захист інше.

Для підвищення фінансової безпеки важливо впроваджувати заходи, які призведуть до ефекту синергії при використанні ресурсів підприємства. Тому, результатами забезпечення фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» є: підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності ПРАТ «МК «Азовсталь»; зменшення фінансових втрат від загроз, небезпек і ризиків; зростання вартості ПРАТ «МК «Азовсталь»; задоволення інтересів власників та трудового колективу ПРАТ «МК «Азовсталь»; виконання фінансових вимог партнерів.

Головним результатом функціонування системи фінансової безпеки ПРАТ «МК «Азовсталь» є, насамперед, забезпечення фінансових інтересів підприємства. Отже, кожен господарюючий суб'єкт і ПРАТ «МК «Азовсталь» не виняток, повинен повною мірою дбати про стан своєї фінансової безпеки. Для досягнення цієї мети повинна функціонувати відповідна система забезпечення та підтримки фінансової безпеки підприємства. В основі системи забезпечення фінансової безпеки покладено взаємозв'язок базових компонентів: фінансові інтереси підприємства, середовище підприємства, як чинник загрози реалізації інтересів, резерви забезпечення фінансової безпеки та підсистема забезпечення, яка направлена на усунення загроз, їх прогнозування, своєчасне попередження і профілактику.

Наявність резервів і спроможність швидко забезпечити мобілізацію фінансових ресурсів із різних зовнішніх і внутрішніх джерел дає можливість підприємству ефективно функціонувати в періоди зменшення обсягу надходжень вхідних грошових потоків від інвесторів, замовників, клієнтів [2]. При цьому можливими є декілька ситуацій:

- підприємство має достатньо резервів та може швидко забезпечити акумулювання фінансових ресурсів з різних джерел, зокрема внутрішніх;
- підприємство практично не має резервів, але може забезпечити акумулювання фінансових ресурсів з зовнішніх та частково внутрішніх джерел;
- підприємство не має резервів та не може забезпечити акумулювання фінансових ресурсів з внутрішніх та зовнішніх джерел.

В залежності від ситуації, в якій опинилось підприємство, зазнає змін і стратегія забезпечення фінансової безпеки. Завдяки цьому досягається інтенсивний шлях економічного розвитку і відбувається забезпечення стійкості й стабільності, як основи безпеки.

До складових елементів системи фінансової безпеки належать також об'єкт та суб'єкт, механізм забезпечення, а також моніторинг її забезпечення [1]. Суб'єктами фінансової безпеки підприємства є ті особи, підрозділи, служби, органи, відомства, установи, що безпосередньо забезпечують фінансову безпеку. Об'єктом, відповідно, виступає все те, на що спрямовані зусилля щодо забезпечення фінансової безпеки, а саме - процеси, що її забезпечують та основні фінансові інтереси підприємства.

Наявність сформованої системи ще не забезпечує ефективність її діяльності, оскільки необхідно виявити напрям (стратегію), у якому система повинна рухатись. Під стратегією фінансової безпеки розуміють сукупність найбільш важливих рішень, направлених на забезпечення запланованого рівня фінансової безпеки функціонування підприємства [4, с.235]. В основі складових забезпечення фінансової безпеки підприємства знаходиться системне поєднання певних інструментів, методів, важелів та відповідне забезпечення, засноване на базі принципів забезпечення фінансової безпеки для досягнення і захисту фінансових інтересів суб'єкту господарювання.

Функціонування запропонованої системи забезпечення фінансової безпеки має бути направлено на досягнення фінансових інтересів суб'єкта господарювання. До основних фінансових інтересів металургійного підприємства ПРАТ «МК «Азовсталь» можна віднести:

1. Зростання ринкової вартості підприємства: зростання ринкової ціни акцій суб'єкта підприємництва; покращання іміджу суб'єкта підприємництва і його торгової марки; збільшення інвестицій в основні засоби; зниження вартості залучення капіталу; оптимізація грошових потоків.

2. Максимізація прибутку підприємства: мінімізація відрахувань до бюджету; оптимізація дивідендних виплат; своєчасне і повне повернення кредитів; зниження витрат на виробництво і реалізацію продукції; раціоналізація джерел фінансування розвитку виробництва; інноватизація суб'єкта підприємництва; досягнення поточної та стратегічної конкурентоспроможності суб'єкта підприємництва; задоволення інтересів власників і працівників суб'єкта підприємництва.

3. Забезпечення підприємства основним і оборотним капіталом, оптимальне співвідношення власного і позикового капіталу: ефективне ведення комерційної діяльності; зростання прибутку; зростання ліквідності; корегування коефіцієнту фінансового левериджу; визначення найбільш ефективних джерел формування коштів; генерування додаткового прибутку; дотримання золотого правила фінансування через максимізацію коефіцієнта покриття.

4. Забезпечення підприємства інвестиціями: розвиток виробництва продукції (товарів, робіт, послуг); впровадження науково-технічних досягнень у господарську діяльність.

5. Оптимізація відрахувань підприємства до бюджету: зниження відповідно до чинного законодавства обсягів сплати податків до бюджету; зниження обов'язкових платежів до спеціальних державних фондів; зменшення податкового навантаження та збільшення результату фінансової діяльності суб'єкта підприємництва.

Висновки. Система забезпечення фінансової безпеки підприємства представляє собою різнорівневу ієрархічну структуру основних взаємопов'язаних між собою елементів та їх типових груп (суб'єктів, об'єктів, принципів, методів та інструментів), поєднаних автоматизованою системою моніторингу, а також спосіб їх взаємодії, у ході і під впливом яких, підприємство стає захищеним від будь-яких негативних впливів як

ззовні, так і з середини. Отже, особливою рисою визначеної системи буде, по-перше, безупинний і максимально автоматизований моніторинг, по-друге, взаємодія процесів моніторингу, як невід'ємної частини забезпечення фінансової безпеки підприємства.

Список використаної літератури

1. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства : навч. посібник / [В. П. Шило, Н. І. Верхоглядова, С. Б. Ільїна та ін.]. – К. : Кондор, 2007. – 240 с. Analiz finansovoho stanu vyrobnychoi ta komertsii noi diialnosti pidpriemstva : navch. posibnyk / [V. P. Shylo, N. I. Verkhohliadova, S. B. Ilina ta in.]. – K. : Kondor, 2007. – 240 s.
2. Ареф'єв В. О. Стратегія забезпечення фінансової безпеки підприємства як запорука його ефективного та стабільного функціонування [Текст] / В. О. Ареф'єв // Вісник економіки транспорту і промисловості. - 2010. - № 29. – С. 65-68. Arefiev V. O. Stratehiia zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva yak zaporuka yoho efektyvnoho ta stabilnoho funktsionuvannia [Tekst] / V. O. Arefiev // Visnyk ekonomiky transportu i promyslovosti. - 2010. - № 29. – S. 65-68.
3. Демченко І. В. Стратегічне управління фінансовою безпекою суб'єкта господарювання / І. В. Демченко // Фінанси, банки, інвестиції. – 2010. - №2. - С.43-46. Demchenko I. V. Stratehichne upravlinnia finansovoiu bezpekoiu subiekta hospodariuvannia / I. V. Demchenko // Finansy, banky, investytsii. – 2010. - №2. - S.43-46.
4. Журавка О.С. Теоретичні аспекти формування системи фінансової безпеки підприємства [Текст] / О.С. Журавка, Є.К. Бондаренко // Інформаційна економіка. – 2012. – № 4. – С.234–237. Zhuravka O.S. Teoretychni aspekty formuvannia systemy finansovoi bezpeky pidpriemstva [Tekst] / O.S. Zhuravka, Ye.K. Bondarenko // Informatsiina ekonomika. – 2012. – № 4. – S.234–237.
5. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю. Б. Кракос, Р.О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1(1). – С.86-97. Krakos Yu. B. Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpriemstv / Yu. B. Krakos, R.O. Razghon // Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky. – 2008. – № 1(1). – S.86-97.
6. Офіційний сайт Metinvestholding [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/> Ofitsiyni sait Metinvestholding [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <https://azovstal.metinvestholding.com/ua/>
7. Сусіденко В.Т. Побудова системи забезпечення фінансової безпеки торговельного підприємства / В.Т. Сусіденко // Науковий вісник Херсонського державного університету – 2017. – Випуск 22. Частина 2. – С. 39-43. Susidenko V.T. Pobudova systemy zabezpechennia finansovoi bezpeky torhovelnoho pidpriemstva / V.T. Susidenko // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu – 2017. – Vypusk 22. Chastyina 2. – S. 39-43.

Стаття надійшла до редакції 10.05.2018.

L. Kyslova

STRATEGIC PLANNING PROBLEMS OF FINANCIAL ECONOMIC SAFETY ON UKRAINIAN ENTERPRISES

This article considers and substantiates main directions of planning for improving the level of enterprise financial and economic security on the example of PRAT "Azovstal Iron & Steel Works".

It was investigated that enterprise security system creation and organization of its successful functioning should be based on the methodological principles of scientific security theory. Was found that, when creating a security system it is necessary to determine the purposes of its creation, functions that will be assigned to it, tasks that must be performed. The following elements of financial security system are distinguished: subjects, objects, strategies and mechanism, which use three subsystems: financial diagnostics, control; evaluation of results and systems lever; methods of ensuring financial security.

It is proved that the financial security system of PJSC "Azovstal Iron & Steel Works" should begin with the formation of general provision concept, which represents a comprehensive system of views on key business interests in the financial sphere, principles and means of their implementation and protection against internal and external threats. The analysis concludes that the main objective of the system is to identify and neutralize financial threats and risks and to provide financial security in current and strategic periods.

The structured financial security system of PJSC «МК Azovstal», which consists of three components: subsystem of providing financial security on the enterprise (regulatory, legal, methodological, resource and scientific); functional subsystem (implementation of managerial process using general management functions); target subsystem (definition of goals and results on the enterprise).

One of the main factors ensuring the financial and economic security on the enterprise is allocated - strategic management, as a complex of necessary measures and planned actions in the process of economic entity realization financial and economic activities. The attention is focused on the implementation of comprehensive system for ensuring financial security on enterprises, which allows to predict the threats to financial security, quickly regulate the volume and structure of expenditures for ensuring financial security and allows qualitatively to affect the overall financial status of specific entity, which, in the final analysis, is positively reflects on recovery of the economy as a whole.

Key words: *strategy, financial security, security system, management.*

УДК 005.915

К.С. Колеснікова, В.О. Чабаров, І.В. Пащенко

РОЛЬ МЕНЕДЖМЕНТУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

У статті розглянута та проаналізована сутність фінансового менеджменту. На схемах відображені напрямки діяльності фінансового менеджера, організаційна структура фінансової служби підприємства. Також проаналізований середній показник заробітної плати фінансового менеджера в Україні в 2017-2018 роках. Була побудована проаналізована діаграма. На основі даного дослідження зроблено висновок та надано цінні рекомендації.

Ключові слова: *фінансовий менеджмент, функції фінансового менеджера, організаційна структура, фінансова служба, заробітна плата, удосконалення системи фінансового менеджменту.*

Постановка проблеми. Ефективна діяльність будь-якої підприємницької структури залежить від якості управління її фінансами. Це обумовлює необхідність розвитку та вдосконалення теоретичних засад фінансового менеджменту, метою якого є управління фінансовими активами підприємств. В умовах глобалізації економіки,